

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

A7-0012/2012

12.1.2012

BETÄNKANDE

om en enhetlig EU-strategi för kollektiv prövning
(2011/2089(INI))

Utskottet för rättsliga frågor

Föredragande: Klaus-Heiner Lehne

RR\888965SV.doc

PE467.330v02-00

SV

Förenade i mångfalden

SV

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	12
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR EKONOMI OCH VALUTAFRÅGOR	19
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR DEN INRE MARKNADEN OCH KONSUMENTSKYDD	25
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	32

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om en enhetlig EU-strategi för kollektiv prövning (2011/2089(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 4 februari 2011 om det offentliga samrådet avseende en enhetlig EU-strategi för möjligheter till kollektiv prövning ("Towards a Coherent European Approach to Collective Redress" (SEK(2011)0173)),
- med beaktande av utkastet till styrdokument med titeln "Quantifying harm in actions for damages based on breaches of Article 101 or 102 of the Treaty on the Functioning of the European Union" (skadeberäkning vid olika fall av skadeståndstalan som väcks på grund av brott mot artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget), offentliggjort av kommissionen i juni 2011,
- med beaktande av direktiv 2009/22/EG om förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas intressen¹,
- med beaktande av samrådsdokumentet för diskussion om uppföljningen av grönboken om kollektiva prövningsmöjligheter för konsumenter, offentliggjort av kommissionen 2009,
- med beaktande av sin resolution av den 26 mars 2009 om vitboken om skadeståndstalan vid brott mot EG:s antitrustregler²,
- med beaktande av kommissionens grönbok av den 27 november 2008 om kollektiva prövningsmöjligheter för konsumenter (KOM(2008)0794),
- med beaktande av sin resolution av den 20 januari 2011 om kommissionens rapport om konkurrenspolitiken 2009³,
- med beaktande av kommissionens vitbok av den 2 april 2008 om skadeståndstalan vid brott mot EG:s antitrustregler (KOM(2008)0165),
- med beaktande av Mario Montis rapport av den 9 maj 2010 om en ny strategi för den inre marknaden,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 13 mars 2007 om EU:s strategi för konsumentpolitiken 2007–2013: Starkare konsumenter, högre välbefinnande för konsumenterna och ett effektivt konsumentskydd (KOM(2007)0099),
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2011 om alternativ tvistlösning i civil-,

¹ EUT L 110, 1.5.2009, s. 30.

² EUT C 117 E, 6.5.2010, s. 161.

³ Antagna texter, P7_TA(2011)0023.

handels- och familjerättsliga ärenden¹,

- med beaktande av sin resolution av den 13 september 2011 om tillämpning av direktivet om medling i medlemsstaterna, dess inverkan på medlingen och dess utnyttjande i domstolarna²,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor och yttrandena från utskottet för ekonomi och valutafrågor, utskottet för industrifrågor, forskning och energi och utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (A7-0012/2012), och av följande skäl:
 - A. På det europeiska rättsområdet måste allmänheten och företagen inte bara åtnjuta vissa rättigheter, utan även kunna hävda dessa på ett verkningsfullt och effektivt sätt.
 - B. Det finns nyligen antagen EU-lagstiftning som är utformad för att göra det möjligt för parter i gränsöverskridande fall att antingen genomdriva sina rättigheter³ eller försöka bilägga tvisterna utanför domstol genom medling⁴.
 - C. Fördelarna med alternativ tvistlösning är odiskutabla, och alla unionsmedborgare måste även fortsättningsvis ges lika möjligheter till rättslig prövning.
 - D. I undersökningen Flash Eurobarometer om konsumenternas inställning till gränsöverskridande handel och konsumentskydd från mars 2011 uppger 79 procent av de tillfrågade EU-konsumenterna att de skulle vara mer benägna att ta strid för sina rättigheter i domstol om de kunde gå samman med andra konsumenter som har samma problem.
 - E. Konsumenter som drabbats av en lagöverträdelse och vill väcka enskild talan för att få ersättning möter ofta avsevärda hinder i fråga om tillgänglighet, effektivitet och omkostnader, på grund av de ibland höga rättegångskostnaderna, eventuella psykiska påfrestningar, invecklade och långdragna förfaranden samt bristande information om vilka möjligheter till prövning som finns att tillgå.
 - F. Om en grupp av medborgare har drabbats av samma överträdelse utgör kanske inte individuella stämningsansökningar ett effektivt sätt att sätta stopp för olagliga metoder eller få ersättning, särskilt om den enskilda förlusten är liten i jämförelse med rättegångskostnaderna.
 - G. I vissa medlemsstater anses inte de befintliga instrument som utformats på EU-nivå för konsumenternas prövningsmöjligheter och genomdrivande av deras rättigheter allmänt

¹ Antagna texter, P7_TA(2011)0449.

² Antagna texter, P7_TA(2011)0361.

³ Förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande, (EUT L 199, 31.7.2007, s. 1); förordning (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande, (EUT L 399, 30.12.2006, s. 1); förordning (EG) nr 805/2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, (EUT L 143, 30.4.2004, s. 15).

⁴ Direktiv 2008/52/EG om vissa aspekter på medling på privaträttens område, (EUT L 136, 24.5.2008, s. 3).

sett ha gett tillfredsställande resultat, eller också är mekanismerna inte tillräckligt välkända, vilket leder till en begränsad användning av dem.

- H. Integreringen av EU:s marknad, och den därav följande ökningen av gränsöverskridande verksamhet, belyser behovet av en konsekvent, EU-omfattande strategi för hanteringen av de fall då konsumenter inte får någon ersättning på grund av att de förfaranden för kollektiv prövning av ersättningsanspråk som har införts i flera medlemsstater inte ger utrymme för gränsöverskridande lösningar.
- I. Nationella myndigheter och EU-myndigheter spelar en avgörande roll för att verkställa EU:s lagstiftning, och enskildas möjligheter att göra denna gällande bör bara vara komplement till, och inte en ersättning för, offentliga verkställighetsåtgärder.
- J. Offentliga verkställighetsåtgärder kan användas för att sätta stopp för överträdelser och fastställa böter, men de ger inte i sig konsumenterna möjlighet att få ersättning för skada som de lidit.
- K. Att slå samman anspråk i ett enda förfarande för kollektiv prövning, eller att låta en representativ enhet eller organisation föra fram ett sådant anspråk i allmänhetens intresse, skulle kunna förenkla processen och minska kostnaderna för alla inblandade parter.
- L. Ett system med kollektiv prövning skulle vara användbart för att komplettera det individuella rättskyddet, men det kan inte ersätta det.
- M. Kommissionen måste följa subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna med avseende på alla förslag som inte tillhör unionens exklusiva behörighet.
 1. Europaparlamentet välkomnar det ovannämnda övergripande samrådet och betonar att de som drabbas av olagliga metoder – såväl allmänhet som företag – måste ha möjlighet att begära ersättning för den förlust eller skada de lidit, särskilt om det rör sig om spridda skador där kostnadsrisken kanske inte står i proportion till skadorna.
 2. Europaparlamentet noterar de ansträngningar som Högsta domstolen i USA gjort för att begränsa ohemul klagan och missbruk av det amerikanska systemet med gruppptalan¹ och betonar att EU måste undvika ett system med gruppptalan som liknar det amerikanska eller något annat system som inte följer europeiska rättstraditioner.
 3. Europaparlamentet välkomnar medlemsstaternas ansträngningar för att stärka rättigheterna för dem som drabbats av olagliga metoder, genom att införa eller planera att införa lagstiftning som syftar till att underlätta tillgången till rättslig prövning, samtidigt som man undviker en kultur av rättegångsmissbruk. Parlamentet inser dock också att de nationella systemen för kollektiv prövning skiljer sig vida åt, särskilt i fråga om tillämpningsområde och processuella särdrag, vilket riskerar att försvaga medborgarnas möjligheter att hävda sina rättigheter.
 4. Europaparlamentet välkomnar kommissionens arbete för att utarbeta en enhetlig EU-strategi för kollektiv prövning och begär att kommissionen i sin

¹ Wal-Mart Stores Inc. mot Dukes m.fl. 564 U.S. xxx (2011).

konsekvensbedömning visar att det behövs åtgärder på unionsnivå för att förbättra EU:s befintliga regelverk, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, i syfte att göra det möjligt för dem som drabbats av brott mot EU:s lagstiftning att få ersättning för den skada de lidit, vilket skulle bidra till att öka konsumenternas förtroende och få den inre marknaden att fungera smidigare.

5. Europaparlamentet understryker de möjliga fördelarna med grupptalan i fråga om lägre kostnader och större rättssäkerhet för såväl kärke och svarande som rättsväsendet, genom att parallella rättegångar med likartade anspråk kan undvikas.
6. När det gäller konkurrenssektorn anser Europaparlamentet att offentliga verkställighetsåtgärder är mycket viktiga för att man ska kunna genomföra bestämmelserna i fördragen, fullt ut uppnå EU:s mål och säkerställa kommissionens och de nationella konkurrensmyndigheternas tillämpning av EU:s konkurrenslagstiftning.
7. Europaparlamentet konstaterar att det för närvarande endast är medlemsstaterna som lagstiftar om nationella regler för att beräkna hur stor ersättning som kan tilldelas. Vidare konstaterar parlamentet att upprätthållandet av den nationella lagstiftningen inte får hindra en enhetlig tillämpning av EU-lagstiftningen.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noggrant undersöka vilken rättslig grund som är lämplig för eventuella åtgärder på området kollektiv prövning.
9. Europaparlamentet konstaterar att de mekanismer för kollektiv prövning som är tillgängliga inom EU inte har lett till orimliga ekonomiska konsekvenser, enligt vad som framgår av de uppgifter som hittills kommit fram, framför allt den studie som genomfördes 2008 på uppdrag av GD Hälso- och konsumentfrågor om utvärdering av ändamålsenligheten och effektiviteten i mekanismerna för kollektiv prövning i EU.

Befintlig EU-lagstiftning och rättskipning genom domstolsförelägganden

10. Europaparlamentet konstaterar att vissa verkställighetsmekanismer för enskilda mål, såsom direktiv 2008/52/EG om vissa aspekter på medling på privaträttens område och förordning (EG) nr 805/2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar, redan nu finns på EU-nivå, och anser att i synnerhet förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande ger möjligheter till rättslig prövning, genom att gränsöverskridande tvister förenklas och kostnaderna sänks i mål där ersättningskraven gäller belopp på mindre än 2 000 euro. Parlamentet konstaterar dock att denna lagstiftning inte är utformad för att ge en ändamålsenlig tillgång till rättslig prövning i mål där ett stort antal drabbade lidit likartad skada.
11. Europaparlamentet menar att rättskipning genom domstolsförelägganden spelar en viktig roll för att skydda de rättigheter som allmänheten och företagen åtnjuter enligt EU-rätten, och anser att de mekanismer som införts genom förordning (EG) nr 2006/2004 om konsumentskyddssamarbete¹, liksom genom direktiv 2009/22/EG om förbuds föreläggande för att skydda konsumenternas intressen, kan förbättras väsentligt i syfte att främja samarbete och rättskipning genom domstolsförelägganden i gränsöverskridande fall.

¹ EUT L 364, 9.12.2004, s. 1.

12. Europaparlamentet anser att det särskilt inom miljösektorn behövs förbättrad rättskipning genom domstolsförelägganden och uppmanar kommissionen att utreda möjligheterna att utvidga användningen av förelägganden till denna sektor.
13. Europaparlamentet anser att domstolsförelägganden bör inriktas på skyddet av både det enskilda intresset och det allmänna, och manar till försiktighet när man utökar tillgången till rättslig prövning för organisationer, eftersom organisationer inte bör få det lättare att få sin sak prövad än enskilda personer.
14. Därför uppmanar Europaparlamentet kommissionen att stärka och effektivisera de befintliga instrumenten, såsom direktiv 98/27/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen och förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen, i syfte att säkerställa lämpliga offentliga verkställighetsåtgärder av konsumenternas rättigheter i EU. Icke desto mindre framhåller parlamentet att varken direktiv 98/27/EG eller förordning (EG) nr 2006/2004 ger konsumenterna möjlighet att få ersättning för skador som de lidit.

En rättsligt bindande övergripande ram och skyddsåtgärder

15. Europaparlamentet anser att tillgång till rättvisa genom möjligheter till kollektiv prövning är en processrättslig fråga, och fruktar att illa samordnade EU-initiativ på området kollektiv prövning kommer att leda till en splittring av den nationella processrätten och skadeståndslagstiftningen, vilket i stället för att stärka kommer att försvaga tillgången till rättslig prövning inom EU. Om man efter en ingående behandling bestämmer sig för att en EU-ordning för kollektiv prövning är behövlig och önskvärd, begär parlamentet att alla förslag avseende kollektiv prövning ska ta formen av en övergripande ram med gemensamma principer som ger enhetlig tillgång till rättvisa genom kollektiv prövning inom EU och särskilt, men inte uteslutande, tar upp överträdelser av konsumenternas rättigheter.
16. Europaparlamentet betonar att man måste ta vederbörlig hänsyn till de enskilda medlemsstaternas rättstraditioner och rättsordningar och förbättra samordningen av god praxis mellan medlemsstaterna. Parlamentet anser att arbetet med en EU-ordning som främjar en effektiv rättskipning för såväl konsumenter som små och medelstora företag inte bör leda till förseningar i antagandet av den övergripande ramen.
17. Europaparlamentet betonar att en eventuell rättsligt bindande övergripande ram måste omfatta de centrala aspekterna av kollektiv skadeståndstalan. Parlamentet betonar vidare att i synnerhet frågor om processrätt och internationell privaträtt måste tillämpas på grupptalan generellt sett oberoende av vilken sektor som berörs, medan ett begränsat antal regler som rör konsumentskydd eller konkurrenslagstiftning, såsom att beslut som fattats av nationella konkurrensmyndigheter kan få bindande verkan, skulle kunna fastställas i exempelvis separata artiklar eller kapitel i det övergripande instrumentet självt, alternativt i separata rättsliga instrument vid sidan av eller efter antagandet av det övergripande instrumentet.
18. Europaparlamentet menar att den enskilda skada eller förlust som lidits spelar en central roll för beslutet att väcka talan, eftersom skadan respektive förlusten oundvikligen jämförs med de potentiella kostnaderna för att väcka talan. Därför påminner parlamentet

kommissionen om att det behövs en övergripande ram för kollektiv prövning som erbjuder en effektiv och lönsam lösning för alla parter, och anser att man i de nationella processrättsreglerna i medlemsstaterna skulle kunna använda förordning (EG) nr 861/2007 om ett europeiskt småmålsförfarande som en referens för kollektiv prövning i mål där värdet av skadeståndskravet inte överstiger den förordningens räckvidd.

19. Europaparlamentet anser att en grupptalan inom den övergripande ramen skulle vara som mest fördelaktig i mål där svaranden och de företrädde skadelidande inte har sin hemvist i samma medlemsstat (den gränsöverskridande dimensionen) och när de rättigheter som påstås ha kränkts garanteras av EU-lagstiftning (överträdelser av EU-rätten). Parlamentet efterlyser ytterligare utredning av hur den rättsliga prövningen kan förbättras i fall av sådana brott mot nationell lagstiftning som kan få omfattande gränsöverskridande konsekvenser.
20. Europaparlamentet upprepar att skyddsåtgärder måste införas inom det övergripande instrumentet, så att man undviker oberättigade anspråk och missbruk av kollektiv prövning och garanterar rättvisa rättegångar. Sådana skyddsåtgärder måste bland annat omfatta följande:

Talerätt

- För att en organisationstalan ska vara tillåtlig måste det finnas en tydligt identifierad grupp, och gruppens medlemmar måste ha identifierats innan talan väcks.
- EU-strategin för kollektiv prövning måste bygga på opt-in-principen, som innebär att de drabbade är tydligt identifierade och deltar i förfarandet endast om de uttryckligen anmält att de önskar detta, så att eventuellt missbruk av systemet förhindras. De befintliga nationella systemen måste respekteras i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Kommissionen bör överväga ett system där alla som potentiellt sett är drabbade får relevant information, där varje grupptalan blir mer representativ, där så många drabbade som möjligt kan begära ersättning och där EU-medborgarna garanteras en enkel, ekonomiskt överkomlig och verklig tillgång till rättvisa, så att man motverkar ett överdrivet processande och undviker att samma brott i onödan blir föremål för mer än en enskild talan eller grupptalan. Medlemsstaterna bör inrätta effektiva mekanismer som garanterar att så många drabbade som möjligt informeras och blir medvetna om sina rättigheter och skyldigheter, särskilt om de är bosatta i flera olika medlemsstater, samtidigt som man förhindrar att motpartens anseende lider skada på ett otillbörligt sätt, så att principen om oskuldspresumtion respekteras.
- Ett system med kollektiv prövning där de drabbade inte identifieras innan domen meddelas måste avvisas eftersom det strider mot många medlemsstaters rättsordningar och kränker rättigheterna för en drabbad person som kanske deltar i ett förfarande utan att veta om det men sedan ändå är bunden av domstolens beslut.
- Medlemsstaterna bör se till att en domare eller ett motsvarande organ fortsatt har utrymme att efter eget skön genomföra en preliminär tillåtlighetskontroll för varje eventuell grupptalan, för att få bekräftat att kriterier och krav är uppfyllda och att inget hindrar att talan väcks.

- Medlemsstaterna bör utse organisationer som är kvalificerade att väcka organisationstalan, och det skulle vara till nytta att ha EU-kriterier som tydligt definierar dessa behöriga organisationer. Kriterierna skulle kunna grundas på artikel 3 i direktiv 2009/22/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen, men måste specificeras ytterligare för att säkerställa både att rättegångsmissbruk förhindras och att tillgång till rättvisa garanteras. Kriterierna bör bland annat omfatta de kvalificerade organisationernas ekonomiska och mänskliga resurser.
- De drabbade måste under alla omständigheter vara fria att välja alternativet att väcka en enskild skadeståndstalan vid en behörig domstol.

Fullständig ersättning för faktisk skada

- Den övergripande ramen bör omfatta ersättning endast för den faktiska skada som uppkommit, och straffskadestånd måste förbjudas. I enlighet med grundidén om gottgörelse måste skadestånd tilldömas varje enskild drabbad i proportion till den skada som var och en lidit individuellt. Generellt sett är resultatberoende advokatarvoden ett okänt begrepp i Europa och bör inte ingå i den obligatoriska ramen.

Tillgång till bevisning

- En kärande i en grupptalan får inte behandlas förmånligare än en kärande i en enskild talan när det gäller tillgång till bevismaterial från svaranden, och varje kärande måste anföra bevis för sina anspråk. Skyldigheten att lämna ut handlingar till kärande ("discovery") är för det mesta ett okänt begrepp i Europa och får inte ingå i den obligatoriska ramen.

Principen om att förloraren betalar

- Ingen talan kan väckas utan ekonomisk risk, och medlemsstaterna måste fastställa sina egna regler för kostnadsfördelning enligt vilka tappande part ska ersätta rättegångskostnaderna för den andra parten, så att en situation med utbredda oberättigade anspråk kan undvikas i en EU-omfattande mekanism för kollektiv prövning.

Ingen tredjepartsfinansiering

- Kommissionen får inte ställa upp några villkor eller riktlinjer för finansiering av skadeståndsanspråk, eftersom tredjepartsfinansiering är okänt för de flesta medlemsstaters rättsväsenden, till exempel att man erbjuder en del av det utdömda skadeståndet. Detta hindrar inte medlemsstaterna från att fastställa villkor eller riktlinjer för finansiering av skadeståndsanspråk.

21. Om kommissionen lägger fram ett förslag till en övergripande ram för kollektiv prövning bör det enligt Europaparlamentet vid behov antas en princip om uppföljningsåtgärder där det fastställs att enskilda personers möjligheter att göra lagen gällande genom kollektiv prövning får verkställas om kommissionen eller en nationell konkurrensmyndighet dessförinnan har fattat ett överträdelsebeslut. Parlamentet konstaterar att införandet av principen om uppföljningsåtgärder i allmänhet inte utesluter möjligheten att vidta både separata åtgärder och uppföljningsåtgärder.

22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka sätt att öka konsumenternas medvetenhet om vilka möjligheter till kollektiv prövning som står dem till buds och att underlätta samarbetet mellan de enheter som är kvalificerade att väcka grupptalan. Parlamentet framhåller den nyckelroll som konsumentorganisationer och nätverket för europeiska konsumentcentrum (ECC-Net) kan spela för att sprida information till så många som möjligt av dem som drabbats av brott mot EU-rätten.
23. Europaparlamentet betonar att många av de brott mot EU-rätten som kommissionen pekat på när det gäller EU:s konsumentskyddsregler kräver en förstärkt rättskipning genom domstolsförelägganden¹, samtidigt som parlamentet är medvetet om att det inte räcker med förelägganden när de drabbade har lidit skada och har rätt till ersättning. Parlamentet uppmanar kommissionen att kartlägga den EU-lagstiftning där det är svårt att få skadeståndsanspråk prövade.
24. Europaparlamentet anser att detta bör göras för att ringa in de områden där den övergripande ramen skulle kunna erbjuda möjligheter till kollektiv skadeståndsprövning vid brott mot sådan lagstiftning, liksom vid brott mot EU:s antitrustlagstiftning. Den berörda EU-lagstiftningen bör förtecknas i en bilaga till det övergripande instrumentet.

Alternativ tvistlösning

25. Europaparlamentet konstaterar att mekanismer för alternativ tvistlösning ofta är beroende av näringsidkarens samarbetsvilja, och anser att tillgången till ett ändamålsenligt system för rättslig prövning skulle fungera som ett starkt incitament för parterna att komma överens om en lösning utanför domstol, vilket sannolikt skulle göra att ett stort antal rättegångar kan undvikas. Parlamentet ser gärna att system för alternativ tvistlösning inrättas på EU-nivå, så att man snabbt och till låg kostnad kan bilägga tvister, som ett mer attraktivt alternativ än rättegångsförfaranden. Parlamentet föreslår att den domare som gör den preliminära tillåtlighetskontrollen för en grupptalan även bör ha befogenhet att anmoda de berörda parterna att först försöka göra upp i godo gemensamt, innan man väcker en grupptalan i domstol. De kriterier som tagits fram av EU-domstolen² bör vara utgångspunkten för fastställandet av denna befogenhet. Parlamentet betonar dock att dessa mekanismer bör förbli endast ett alternativ till rättslig prövning (just som namnet antyder), inte ett föregående krav.

Domstols behörighet och tillämplig lagstiftning

26. Europaparlamentet betonar att den övergripande ramen bör omfatta regler som förhindrar en rusning till vissa domstolar ("forum shopping"), samtidigt som tillgången till rättslig prövning inte får äventyras. Bryssel I-förordningen bör tas som utgångspunkt när man avgör vilka domstolar som ska ha domsrätt.
27. Europaparlamentet efterlyser en vidare utredning av hur lagvalsreglerna skulle kunna ändras. En lösning kunde vara att man tillämpar den lag som gäller där majoriteten av de

¹ Studie av konsumenternas problem att få rättslig prövning efter överträdelse av konsumentskyddslagstiftning, och de ekonomiska konsekvenserna av dessa problem, del I (Main report), 26.8.2008, s. 21 ff.

² Dom av den 18 mars 2010 i de förenade målen C-317/08, C-318/08, C-319/08 och C 320/08, Alassini, ännu ej införd i rättsfallssamlingen (REU).

drabbade har sin hemvist, men att de enskilda personerna då fortfarande är fria att välja att inte delta i en grupptalan utan i stället söka prövning individuellt, i enlighet med de allmänna internationella privaträttsliga regler som fastställs i Bryssel I-, Rom I- och Rom II-förordningarna.

28. Europaparlamentet betonar att kommissionen, efter domstolens dom i mål C-360/09 (Pleiderer), måste se till att den kollektiva prövningen inte äventyrar det konkurrensrättsliga programmet för förmånlig behandling eller tvistlösningsförfarandet.

Det ordinarie lagstiftningsförfarandet

29. Europaparlamentet betonar sin rätt att inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet medverka i varje lagstiftningsinitiativ på området för kollektiv prövning, och poängterar att alla förslag måste föregås av en djupgående konsekvensbedömning.
30. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament samt arbetsmarknadens parter på EU-nivå.

MOTIVERING

Föredraganden välkomnar kommissionens övergripande samråd, dess öppenhet för en EU-strategi för kollektiv prövning och dess vilja att vidta kraftfulla skyddsåtgärder mot rättegångsmissbruk. USA:s högsta domstols beslut nyligen i ett mål med grupptalan¹ visar än en gång hur det amerikanska rättssystemet ständigt måste kämpa mot missbruk och oberättigade fall av grupptalan på grund av excesser i det amerikanska systemet, vilket säkerligen inte var avsikten när möjligheten till grupptalan infördes där för flera årtionden sedan. EU måste stå emot alla försök att ändra de europeiska rättstraditionerna genom att införa främmande processrättsliga element som öppnar för grupptalan utan berättigande.

Föredraganden är medveten om att rättstraditionen i Europa är inriktad på att lösa tvister mellan enskilda individer snarare än genom kollektiva enheter. I vissa fall kan det ändå vara av intresse för dem som drabbats av olagliga metoder att gå samman om ett klagomål som de annars inte skulle framföra enskilt, men även ligga i företagets intresse att få en enda dom eller rättslig åtgärd som skapar rättslig klarhet i ärendet. Därför har många medlemsstater under senare år infört kollektiva instrument som ger någon form av kollektiv tillgång till rättslig prövning. Dessa instrument varierar kraftigt och kan till exempel utgöras av organisationstalan, grupptalan eller pilotfall. Det är omöjligt att få fram helt uttömmande information om relevant nationell lagstiftning, och särskilt uppgifter om hur denna tillämpas och fungerar, eftersom flera medlemsstater först på senare tid har infört dessa mekanismer och pålitlig information inte alltid finns tillgänglig. Föredraganden är därför inte förvånad över att kommissionen hittills inte lyckats visa att EU-åtgärder verkligen behövs. Det återstår fortfarande att undersöka i detalj vilken artikel i EUF-fördraget som kan användas som rättslig grund för ett övergripande instrument. De nationella regeringarnas kallsinnighet till EU-åtgärder måste givetvis tas på allvar².

Föredraganden anser ändå att allmänheten och företagen i det europeiska rättsområdet måste kunna hävda sina rättigheter enligt EU-lagstiftningen på ett verkningsfullt och effektivt sätt. Om det rör sig om spridda skador kan de som drabbats av olagligheter avstå från att begära ersättning eftersom kostnaderna för att söka enskild prövning kanske inte står i proportion till den skada de lidit. EU-myndigheternas och de nationella myndigheternas verkställighet av EU-rätten måste emellertid fortfarande stå i förgrunden, eftersom dessa myndigheter till skillnad från enskilda parter har tillgång till offentligrättsliga utredningsverktyg. Därför utgör enskilda personers möjlighet att göra lagen gällande även i fortsättningen bara ett komplement.

Befintlig EU-lagstiftning och rättskipning genom domstolsförelägganden

Under senare år har EU aktivt försökt att förbättra tillgången till rättslig prövning. Till exempel ger förordning (EG) nr 861/2007 om ett europeiskt småmålsförfarande effektiva och

¹ Wal-Mart Stores Inc. mot Dukes m.fl. 564 U.S. xxx (2011).

² Se till exempel de negativa svaren från de franska och tyska regeringarna till samrådsförslaget på http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_collective_redress/french_authorities_fr.pdf respektive http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_collective_redress/germany_ministry_of_justice_de.pdf.

ändamålsenliga möjligheter till rättslig prövning genom att förenkla gränsöverskridande tvister där ersättningskraven gäller belopp på mindre än 2 000 euro. Förordningen behöver utvärderas ytterligare för att man ska kunna se om EU-lagstiftarens avsikter uppfyllts eller inte.

Föredraganden erkänner betydelsen av domstolsförelägganden. I många fall, till exempel när det gäller vilseledande reklam, oklara avtal och liknande, kan skada förhindras på detta sätt, och man bör prioritera att sätta stopp för fortsatta olagligheter. Kommissionen har själv visat hur förordning (EG) nr 2006/2004 om konsumentskyddssamarbete¹, liksom direktiv 2009/22/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen², kan förbättras i syfte att främja samarbete och förelägganden³.

Föredraganden är emellertid bekymrad över en alltför vid tolkning av nationella processrättsregler. Enligt EU-domstolens rättspraxis får dessa regler inte vara mindre förmånliga än de som avser liknande inhemska åtgärder (principen om likvärdighet) eller göra det i praktiken omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av EU-rätten (principen om ändamålsenlighet)⁴. Även om dessa principer enligt föredragandens åsikt bör respekteras får organisationer inte ges förmånligare tillgång till rättslig prövning, och EU-lagstiftningen bör inriktas på att skydda och hävda det enskilda intresset snarare än det allmänna.

Övergripande instrument och skyddsåtgärder

Med tanke på att den nationella processrätten skiljer sig så mycket från land till land tror föredraganden att alla initiativ avseende kollektiv prövning kommer att leda till en uppsplittring av medlemsstaternas skadeståndslagstiftning och processrätt. En EU-strategi kan inte begränsas till en samordning av kommissionens olika initiativ, eftersom en samordning inte förhindrar att lagstiftningsförfarandena leder till olika resultat.

Alla initiativ i fråga om kollektiv prövning kommer att behandla samma internationella processrättsliga och privaträttsliga frågor. Oberoende av vilket område som berörs behövs till exempel identiska, kraftfulla skyddsåtgärder när det gäller aspekter som vilken ställning en representativ organisation ska ha och kriterier för tillståndsgivning, tillgång till bevismaterial eller tillämpningen av principen om att den förlorande parten står för kostnaderna. Dessa frågor ställs inte bara i det pågående övergripande samrådet utan även i den tidigare vitboken och grönboken.

Föredraganden antar att kommissionen redan har bestämt sig för en övergripande strategi. De olika sektorer som kartläggs i kommissionens grönbok om kollektiva prövningsmöjligheter för konsumenter antyder att detta instrument ska tillämpas på olika sektorer som till exempel finansiella tjänster, telekommunikationer osv⁵. Den gemensamma nämparen är därmed inte längre sektorn utan käranden, det vill säga konsumenten. Detta visar tydligt att ett

¹ Se ovan.

² Se ovan.

³ Se tvåårsrapporten (KOM(2009)0336) och kommissionens rapport om tillämpningen av direktiv 98/27/EG, (KOM(2008)0756).

⁴ Se till exempel dom av den 12 maj 2011 i mål C-115/09, Trianel Kohlekraftwerk Lünen, ännu ej införd i REU.

⁵ Grönbok av den 27 november 2008 om kollektiva prövningsmöjligheter för konsumenter (KOM(2008)0794), s. 4.

övergripande instrument är bästa vägen framåt för att undvika ett införande av skiljaktiga sektorslagstiftningar som resulterar i en uppsplittring av den nationella processrätten.

En sådan uppsplittring av nationell rätt skulle inte bara störa rättsväsendets funktion utan även göra rättsläget oklarare, vilket skulle gå stick i stäv med målet att förbättra tillgången till rättvisa. Processrätten bestämmer vilka regler som ska tillämpas på förfarandet under själva rättegången och söker främja tillgången till rättslig prövning. I allmänhet gör reglerna inte skillnad på olika näringslivssektorer och olika rättsliga domäner. En EU-strategi för kollektiv prövning får därför inte införa någon sådan åtskillnad, utan måste tillåta en överordnad infallsvinkel. Om begränsade sektorsspecifika regler behövs kan de fastställas i till exempel ett separat kapitel i det övergripande rättsinstrumentet.

Föredraganden anser att kollektiv prövning bör vara en möjlighet när en enskild person som drabbats av brott avstår från att söka ersättning för att han eller hon gör bedömningen att skadan inte står i proportion till rättegångskostnaderna. Enligt studier ligger den ekonomiska tröskeln någonstans mellan 101 och 2 500 euro¹. Om man begränsade kollektiv prövning till enskilda förluster på upp till 2 000 euro skulle det betyda att det övergripande instrumentet anpassas till förordning (EG) nr 861/2007 om ett europeiskt småmålsförfarande, och det skulle trygga EU-lagstiftningens enhetlighet. Föredraganden skulle vilja få i gång en diskussion i frågan om det inte vore lämpligare med en lägre tröskel.

Föredraganden menar att ett övergripande instrument bör stå till förfogande i gränsöverskridande fall vid brott mot EU-rätten. Det gränsöverskridande kriteriet skulle anses vara uppfyllt när den drabbade och svaranden inte är bosatta i samma medlemsstat. Det övergripande instrumentet skulle även kunna tillämpas när flera drabbade har hemvist i olika medlemsstater.

Varje form av övergripande instrument måste baseras på principen om att den som lidit skada ska ha rätt till ersättning, men att sådana som väcker grupptalan inte ska gynnas framför enskilda käre. Den principen skulle innebära att ett antal skyddsåtgärder måste införas i ett övergripande instrument.

Föredraganden vill att organisationer som bedömts kvalificerade ska anförtros fall av organisationstalan. Det måste tas fram EU-kriterier enligt vilka medlemsstaterna kan ge de behöriga organisationerna tillstånd att väcka talan. Artikel 3 i direktiv 2009/22/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen skulle kunna tjäna som utgångspunkt för dessa kriterier, som måste fungera som en första spärr för att förhindra missbruk av det övergripande instrumentet. Enligt dessa kriterier skulle tillstånd kunna ges till konsumentorganisationer, ombudsmän osv. Med tanke på hur juridiskt komplicerad en grupptalan ändå är måste man dock företräddas av en advokat. Därför finns inget behov av en grupptalan där de drabbade kan gå samman om ett enda anspråk. Att behöriga organisationer ges tillstånd skulle erbjuda medlemsstaterna en mekanism som skulle tillåta viss kontroll av de representativa organisationerna, och därmed av det övergripande instrumentet, i syfte att stävja missbruk, samtidigt som denna kontroll inte skulle finnas vid fall av grupptalan.

Föredraganden vill att endast en tydligt definierad grupp människor ska kunna delta i en

¹ Se Eurobarometer special 342, april 2011, s. 45. Se även kommissionens arbetsdokument "Consumer Empowerment in the EU", SEK(2011)0469, Bryssel, 7.4.2011, s. 5: 1 000 euro.

organisationstalan, och identifieringen av vilka som ingår i gruppen måste vara klar innan talan väcks. I flera medlemsstaters författningar är det förbjudet med automatisk anslutning (opt-out), när talan väcks på okända skadelidandes vägnar, eftersom de drabbade då inte kan välja att inte delta i talan. Automatisk anslutning skulle också vara problematisk mot bakgrund av artikel 6 i Europakonventionen.

Endast de som drabbats av brott mot EU-rätten får ersättas, för skada som faktiskt lidits. Detta betyder också att den representativa organisationen inte får behålla någon del av ersättningen, eftersom detta skulle strida mot principen om gottgörelse och väsentligt öka de ekonomiska incitamenten för att väcka talan med oberättigade anspråk.

Föredraganden vill ha ett förbud mot straffskadestånd, så att man i synnerhet undviker forum shopping. I målet Manfredi erkände EU-domstolen visserligen tillåtligheten för nationella regler om straffskadestånd, men detta gäller endast *i avsaknad av gemenskapsrättslig reglering på området*¹. Unionslagstiftaren får alltså förbjuda utbetalning av straffskadestånd.

Föredraganden vill upprätthålla principen om att bevisbördan ligger hos den part som påstår att det har skett en överträdelse. Svaranden kan därmed inte bli skyldig att förse käranden med bevismaterial. Det är av avgörande betydelse att kärke i en grupp-talan inte får behandlas förmånligare än kärke i en enskild talan när det gäller bevisningen. I stället för att införa främmande krav på att lämna ut handlingar på EU-nivå bör medlemsstaterna även i fortsättningen reglera tillgången till bevismaterial i enlighet med sin processrätt. Krav på att lämna ut bevismaterial ökar rättegångskostnaderna i onödan och uppmuntrar till oberättigade anspråk, och måste därför avvisas på EU-nivå.

Föredraganden vill behålla de nationella bestämmelserna om kostnadsfördelning, eftersom den i medlemsstaterna väl etablerade principen om att den förlorande parten ska betala fungerar som ett skydd mot oberättigade anspråk. Kommissionen bör inte heller med hjälp av icke-bindande instrument uppmuntra medlemsstaterna att ändra sina bestämmelser om kostnadsfördelning.

Föredraganden avvisar tanken på finansiering av kollektiva anspråk. Finansieringssystem är okända i de flesta medlemsstater, och dessutom gör de anspråk till handelsvaror. Unionen bör avstå från att låta marknadsmekanismer bestämma om ett anspråk ska ställas och talan väckas eller inte. Här bör man ha i åtanke att många konsumentorganisationer och liknande får offentlig finansiering, och man bör fundera ytterligare på om, och i så fall i vilken utsträckning, den offentliga finansieringen behöver ökas för att ge styrka åt en organisationstalan.

På grund av begränsningar under utarbetandet av texten har föredraganden inte kunnat ta upp många andra viktiga frågor som rör skyddsåtgärder, till exempel hur man ska hantera handlingar som innehas av myndigheter. På områden som konkurrensrätt kommer en enskild skadeståndstalan sannolikt att väckas efter att en konkurrensmyndighet har fastställt att det skett ett brott mot EU-rätten, och därför bör man fundera vidare på frågan om tillgång till handlingar. Föredraganden anser att man bör bevilja tillgång till handlingar som ingår i offentliga utredningar, men att särskilda kriterier måste utvecklas för att fastställa när tillgång till handlingar kan nekas för att skydda legitima intressen för svaranden eller en tredje part,

¹ Förenade målen C-295/04 till C-298/04, Manfredi, REG 2006, s. I-6619, punkt 92.

eller andra överordnade intressen. Man bör komma ihåg att EU-domstolen, när det gäller enskild skadeståndstalan på konkurrensområdet och samspelet med programmet för förmånlig behandling, nyligen fastställde att det ankommer ”*på de nationella domstolarna att inom ramen för den nationella rätten fastställa vilka villkor som ska vara uppfyllda för att tillgång ska ges eller nekas, varvid de ska göra en avvägning av de intressen som skyddas av unionsrätten*”¹.

Man kan också tänka sig att det ska vara tillåtet att väcka organisationstalan endast efter att den behöriga nationella eller europeiska myndighet eller domstol vars beslut inte går att överklaga enligt nationell lagstiftning slutgiltigt har fastställt att det skett ett brott mot EU-rätten.

I detta sammanhang, men inte inom det övergripande instrumentet, måste särskilda kriterier tas fram som möjliggör böter eller andra offentliga påföljder vilka kan dras av efter att skadeståndet utdömts, så att man inte lägger oproportionerligt stora ekonomiska bördor på svaranden. När det gäller antitrustlagstiftningen skulle bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget² behöva ändras i enlighet med detta.

Slutligen anser föredraganden att kollektiv prövning inte ska vara tillåten vid allmänna brott mot EU-rätten, särskilt inte EU:s konsumentskyddslagstiftning, eftersom rättsläget skulle bli oklart av så vaga bestämmelser: det skulle då behöva avgöras i varje enskilt fall om de kränkta rättigheterna härrör från EU-rätten eller den nationella lagstiftningen. Det skulle heller inte räcka med att man identifierade vissa sektorer, som finansiella tjänster eller telekommunikationer³, för det fall att det skulle råda oklarhet om vilka rättigheter enligt EU-rätten som stod på spel. Den rättsliga klarheten skulle i stället öka om man kunde ringa in de exakta delar av EU:s lagstiftning där det finns problem med verkställigheten av de drabbades rättigheter. När man väl gjort detta bör det övergripande instrumentet tillämpas på skadeståndstalan vid fall av överträdelse av den relevanta angivna lagstiftningen och av EU:s antitrustregler. Precis som i direktivet om förbuds föreläggande bör den berörda EU-lagstiftningen förtecknas i en bilaga till det övergripande instrumentet, så att man på ett korrekt sätt kan fastställa de överträdelser för vilka kollektiv prövning är tillgänglig enligt det övergripande instrumentet.

Alternativ tvistlösning

Alternativ tvistlösning erbjuder i allmänhet snabba och rättvisa lösningar och bör vara mer lockande för att bilägga tvister än rättegångar. Det bör därför bli obligatoriskt att försöka nå lösningar utanför domstol innan man väcker gruppstalan. Införandet av en rättslig skyldighet om ett obligatoriskt tvistlösningsförfarande måste uppfylla vissa kriterier som tas fram av EU-domstolen, så att de blir förenliga med rätten till ett verkningsfullt rättsligt skydd⁴. Ett kommissionsförslag om alternativ tvistlösning väntas under hösten 2011, och det förslaget bör bli utgångspunkten för en sådan mekanism.

¹ Dom av den 14 juni 2011 i mål C-360/09, Pleiderer, ännu ej införd i REU.

² EGT L 1, 4.1.2003, s. 1.

³ Kommissionens grönbok om kollektiva prövningsmöjligheter för konsumenter (KOM(2008)0794), s. 4.

⁴ Förenade målen C-317/08, C-318/08, C-319/08 och C-320/08, Alassini, punkt 48 ff.

Domstols behörighet och tillämplig lagstiftning

Föredraganden anser att frågor om domstols behörighet och tillämplig lagstiftning är ytterst viktiga för att förhindra forum shopping. Därför behövs tydliga, strikta regler så att man undviker rusning till vissa domstolar. Bestämmelserna om domstols behörighet och tillämplig lagstiftning i gränsöverskridande situationer gynnar den svagare parten, dvs. konsumenten. När det handlar om kollektiv prövning väcker dock de drabbade inte enskild talan utan ställer kollektiva anspråk. Behovet att skydda den svagare parten är därför inte längre absolut, vilket gör det möjligt att införa särskilda regler om domstols behörighet och tillämplig lagstiftning i det övergripande instrumentet i stället för att ändra de berörda EU-reglerna.

När det gäller domstols behörighet bör en särskild klausul i det övergripande instrumentet föreskriva att det är en domstol i det land där svaranden är bosatt som ska ha domsrätt. Enligt föredragandens åsikt skulle varje annan lösning vara opraktisk. Det skulle kunna skapa problem om man föreskrev att en domstol i det land där den största delen av skadan uppkommit skulle ha domsrätt, eftersom det i många fall är svårt, för att inte säga omöjligt, att avgöra var den största delen av skadan skett. Att ge domsrätten åt en domstol i det land där majoriteten av de drabbade är bosatt kan vid första anblicken se ut som en enkel lösning, genom ett förfarande där man anmäler att man vill delta (opt-in), eftersom de drabbade då måste identifieras tydligt. Detta skulle emellertid kunna öppna för forum shopping, eftersom det inte skulle finnas något sätt att undvika situationer där man uppmuntrar en kritisk mängd drabbade från jurisdiktionsområden där processrätten uppfattas som mer gynnsam för de kående, att ansluta sig till en talan.

Föredraganden tror även att det behövs tydliga och strikta regler om tillämplig lagstiftning, men inser att detta kan bli svårt att uppnå. Det behövs därför ytterligare utredning av frågan om det inte skulle gå att tillämpa lagstiftningen där majoriteten av de drabbade har sin hemvist. Alternativt anser föredraganden att valet av tillämplig lag också skulle kunna anpassas efter reglerna om domstols behörighet, det vill säga att tillämplig lag skulle vara lagen där svaranden är bosatt. Detta skulle ha den fördelen att domstolen kunde avkunna sin dom på grundval av en enda lag som den väl känner till.

De flesta områden i den nationella lagstiftningen är inte fullständigt harmoniserade, och därför skulle en sådan bestämmelse inte kunna utesluta situationer där den tillämpliga lagen ger färre rättigheter än sakrättsliga lagar i andra medlemsstater där vissa av de drabbade som valt att delta är bosatta. Det skulle dock fortfarande stå enskilda drabbade fritt att inte delta i en grupp talan utan i stället söka enskild prövning i sin egen medlemsstat.

Behandlas inte frågan om tillämplig lagstiftning blir domstolen tvungen att meddela dom på grundval av olika nationella lagar. En utväg skulle kunna vara undergrupper, bestående av grupper av drabbade som bildats i enlighet med de olika materiella lagvalsregler som måste tillämpas. Detta skulle kunna minska komplexiteten i ett anspråk, men det skulle ändå krävas att den behöriga domstolen tillämpade upp till 28 olika lagstiftningar.

Det ordinarie lagstiftningsförfarandet

Föredraganden insisterar med eftertryck på att Europaparlamentet måste involveras, inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet, i varje lagstiftningsinitiativ på området. Tidigare erfarenhet visar att parlamentet inte kommer att acceptera något förslag där denna

rättighet inte respekteras.

20.10.2011

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR EKONOMI OCH VALUTAFRÅGOR

till utskottet för rättsliga frågor

över en enhetlig EU-strategi för kollektiv prövning
(2011/2089(INI))

Föredragande: Andreas Schwab

FÖRSLAG

Utskottet för ekonomi och valutafrågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens arbete för att utarbeta en enhetlig EU-strategi för kollektiv prövning. Parlamentet påminner om sin resolution av den 26 mars 2009 om vitboken om skadeståndstalan vid brott mot EG:s antitrustregler och anser att alla nya initiativ som rör kollektiv prövning inom konkurrenspolitiken bör stämma överens med innehållet i både denna resolution och resolutionen från 2009.
2. Europaparlamentet anser att offentliga verkställighetsåtgärder är mycket viktiga för att man ska kunna genomföra konkurrensbestämmelserna i fördragen, fullt ut uppnå EU:s mål och säkerställa kommissionens och de nationella konkurrensmyndigheternas tillämpning av EU:s konkurrenslagstiftning.
3. Europaparlamentet inser dock att det på den alltmer integrerade inre marknaden, där näthandeln växer snabbt, finns ett behov av en EU-övergripande strategi på området kollektiv prövning.
4. Om enskilda personer ges möjlighet att göra lagen gällande genom kollektiv prövning, blir det enligt Europaparlamentet lättare att införa en ersättning på EU-nivå för den skada som vållas konsumenterna och företagen och bidra till att säkerställa att EU:s konkurrenslagstiftning är verkningsfull.
5. Europaparlamentet konstaterar att det i många medlemsstater redan finns möjlighet för enskilda personer att göra lagen gällande. De nationella systemen är dock mycket olika

varandra, och många medlemsstater har inte klart och tydligt fastställt särskilda regler för kollektiv prövning, inklusive domstolsprövning.

6. Europaparlamentet betonar att man för att fullborda den inre marknaden bör eftersträva enhetligare konsumenträttigheter i unionen. Parlamentet påpekar att ett väl utformat system för kollektiv prövning kan öka konsumenternas förtroende och därigenom bidra till en smidigt fungerande inre marknad och näthandel. Detta kan stärka den europeiska ekonomins konkurrenskraft.
7. Europaparlamentet konstaterar också att det är ganska ovanligt att en enskild skadeståndstalan väcks vid nationella domstolar.
8. Europaparlamentet understryker därför att både EU:s konkurrenslagstiftning och rätten till rättslig prövning bör bli mer verkningsfull, eftersom en enskild talan inte alltid är tillräcklig och effektiv.
9. Europaparlamentet konstaterar att det för närvarande endast är medlemsstaterna som lagstiftar om de tillämpliga nationella reglerna för att beräkna hur stor ersättning som kan tilldelas. Vidare konstaterar parlamentet att upprätthållandet av den nationella lagstiftningen inte får hindra en enhetlig tillämpning av EU-lagstiftningen.
10. Europaparlamentet tillägger att ett eventuellt EU-system för kollektiv prövning får beakta medlemsstaternas bästa praxis på området kollektiva prövning.
11. Europaparlamentet framhåller vidare att ett eventuellt övergripande EU-instrument för kollektiv prövning bör innehålla gemensamma miniminormer för hur skadestånd kan erhållas kollektivt, i överensstämmelse med subsidiaritets-, specialitets- och proportionalitetsprinciperna, och eventuellt även ta upp allmänna processrättsliga och internationella privaträttsliga frågor.
12. Europaparlamentet anser att de specifika frågor som blir aktuella på konkurrensområdet bör beaktas på lämpligt sätt och att ett eventuellt instrument som är tillämpligt på kollektiv prövning till fullo måste respektera antitrustområdets särdrag.
13. Europaparlamentet påminner om att dessa specifika frågor omfattar bland annat politiken för förmånlig behandling, som är ett mycket viktigt redskap för att avslöja karteller. Parlamentet betonar att de kollektiva prövningsmöjligheterna inte bör äventyra effektiviteten i det konkurrensrättsliga programmet för förmånlig behandling eller tvistlösningsförfarandet.
14. Europaparlamentet påpekar dessutom att en skadeståndstalan för överträdelse av EU:s konkurrenslagstiftning har en del särdrag som skiljer den från annan skadeståndstalan. Den kan nämligen påverka de befogenheter som myndigheter tilldelas direkt av fördragen och som gör det möjligt för dem att utreda och bestraffa överträdelser, och den rör dessutom beteenden som stör en väl fungerande inre marknad och kan även påverka relationer på olika nivåer bland företag och konsumenter.
15. Europaparlamentet framhåller att det finns jämförande erfarenheter, liksom rikligt med litteratur, som man bör ta fasta på när man utvärderar och tar upp de många specifika och

viktiga frågor som inte finns på andra områden.

16. Europaparlamentet påpekar att de hittillsvarande erfarenheterna i de EU-medlemsstater som redan har sådana prövningsmöjligheter visar att det inte har förekommit missbruk eller företagskonkurser.
 17. När det gäller kollektiv prövning inom konkurrenspolitiken upprepar Europaparlamentet att skyddsåtgärder måste införas så att man undviker ett ”class action”-system med okynnesanspråk och överdrivet processande och garanterar jämlikhet i medel för parterna i en rättegång. Sådana skyddsåtgärder måste omfatta bland annat följande:
 - Gruppen av käreande måste tydligt ha identifierats innan talan väcks (”opt-in”).
 - Offentliga myndigheter, såsom ombudsmän eller åklagare, och representativa organisationer får väcka talan för en tydligt identifierad grupp av käreande.
 - Kriterierna för att definiera representativa organisationer som är behöriga att väcka organisationstalan måste fastställas på EU-nivå.
 - Ett ”class action”-system måste avvisas av det skälet att det främjar ett överdrivet processande och kan strida mot några medlemsstaters författningar och påverka rättigheterna för en drabbad person som kanske deltar i ett förfarande utan att veta om det men sedan ändå blir bunden av domstolens beslut.
- a) Tillåten enskild talan:
- Kärandena måste under alla omständigheter vara fria att utnyttja alternativet att söka enskild skadeståndsprövning inför en behörig domstol.
 - En käreande i en grupptalan får inte behandlas förmånligare än en käreande i en enskild talan.
- b) Ersättning för mindre och oklar skada:
- Käreande som lidit mindre och oklar skada bör ha lämpliga medel för tillgång till rättslig prövning genom kollektiva prövningsmöjligheter och bör erhålla en rimlig ersättning.
- c) Ersättning enbart för den faktiska skadan:
- Endast den faktiska skada som lidits kan ersättas; straffskadestånd och otillbörlig berikning måste förbjudas.
 - Varje käreande måste anföra bevis för sina anspråk.
 - Skadestånd måste tilldömas varje enskild käreande i proportion till den skada som var och en lidit individuellt.
 - Generellt sett är resultatberoende advokatarvoden ett okänt begrepp i Europa och måste avvisas.

d) Principen att förloraren betalar:

- Ingen talan får väckas om kändan inte kan försvara sig på grund av att han eller hon saknar ekonomiska medel. Rättegångskostnaderna, och därmed den risk som processen är förknippad med, åligger tappande part. Det ankommer på medlemsstaterna att fastställa relevanta bestämmelser om kostnadsfördelning.

e) Ingen finansiering av tredje part:

- Förfinansiering av förfaranden via tredje part, till exempel genom att kändan upplåter eventuella senare ersättningsrättigheter åt tredje part, bör avvisas.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att grundligt och objektivt analysera huruvida dessa skyddsåtgärder verkligen kan garanteras i ett system för kollektiv prövning.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att klart och tydligt fastställa på vilka villkor en talan kan tillåtas och att slå fast att medlemsstaterna måste säkerställa att varje potentiell grupptalan genomgår en första tillåtlighetskontroll för att man ska kunna bekräfta att kriterier och krav är uppfyllda och att inget hindrar att talan väcks.

20. Europaparlamentet betonar att varje övergripande ram måste säkerställa två grundläggande premisser:

- Medlemsstaterna kommer inte att tillämpa mer restriktiva villkor i de fall av kollektiv prövning som är följden av en överträdelse av EU-lagstiftningen än de som tillämpas i de fall som är följden av en överträdelse av nationell lagstiftning.
- Ingen av de principer som fastställs i den övergripande ramen kommer att förhindra antagandet av ytterligare åtgärder för att säkerställa att EU-lagstiftningen har full verkan.

21. Om kommissionen lägger fram ett förslag till lagstiftningsinstrument om kollektiva prövningsmöjligheter inom konkurrenspolitiken bör det enligt Europaparlamentet antas en princip om uppföljningsåtgärder där det fastställs att enskilda personers möjligheter att göra lagen gällande genom kollektiv prövning bara får träda i kraft om kommissionen eller en nationell konkurrensmyndighet dessförinnan har fattat ett överträdelsebeslut. Syftet med detta är att skydda programmet för förmånlig behandling och säkerställa att kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna kan vidta effektiva åtgärder för att se till att EU:s konkurrenslagstiftning efterlevs.

22. Europaparlamentet konstaterar att införandet av principen om uppföljningsåtgärder inte utesluter möjligheten att vidta både separata åtgärder och uppföljningsåtgärder när det gäller konkurrensområdet och andra områden i ett eventuellt rättsligt instrument. När det gäller separata åtgärder är det nödvändigt att se till att en enskild talan kan frysas till dess att ett beslut om offentliga verkställighetsåtgärder rörande överträdelsen har fattats av den behöriga konkurrensmyndigheten i enlighet med EU-lagstiftningen.

23. Europaparlamentet stöder utvecklingen av starka EU-omfattande mekanismer för

alternativ tvistlösning, såsom frivilliga, snabba och ekonomiskt överkomliga utomrättsliga tvistlösningsförfaranden, samt självreglerande instrument, såsom uppförandekoder. Parlamentet betonar dock att dessa mekanismer bör förbli endast ett alternativ till rättslig prövning (just som namnet antyder), inte ett föregående krav.

24. Europaparlamentet anser att ett ändamålsenligt system för kollektiv prövning i själva verket skulle kunna stimulera utvecklingen av alternativa mekanismer för kollektiv tvistlösning genom att skapa incitament för parterna att lösa sina tvister snabbt utanför domstol.
25. Europaparlamentet menar att varje enskild skada eller förlust som lidits spelar en central roll i beslut om att väcka talan, och anser att man i de nationella förfarandereglerna i medlemsstaterna skulle kunna använda förordning (EG) nr 861/2007 om ett europeiskt småmålsförfarande¹ som en referens för kollektiv prövning, i de fall då värdet av skadeståndskravet inte överstiger förordningens räckvidd.
26. Europaparlamentet betonar att en eventuell rättsakt om kollektiv prövning som föreslås av kommissionen på konkurrensområdet bör antas utan ytterligare dröjsmål och enbart genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

¹ EUT L 199, 31.7.2007, s. 1.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	17.10.2011
Slutomröstning: resultat	+: 33 -: 1 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Burkhard Balz, Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaş, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Philippe Lamberts, Werner Langen, Astrid Lulling, Arlene McCarthy, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Peter Simon, Peter Skinner, Ivo Strejček, Kay Swinburne, Marianne Thyssen
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Sophie Auconie, Philippe De Backer, Saïd El Khadraoui, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Andreas Schwab, Theodoros Skylakakis
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Diana Wallis

12.10.2011

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR DEN INRE MARKNADEN OCH KONSUMENTSKYDD

till utskottet för rättsliga frågor

över en enhetlig EU-strategi för kollektiv prövning
(2011/2089(INI))

Föredragande: Sylvana Rapti

FÖRSLAG

Utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Konsumenter som drabbats av en lagöverträdelse och vill väcka enskild talan för att få ersättning möter ofta avsevärda hinder i fråga om tillgänglighet, effektivitet och omkostnader, på grund av de ibland höga rättegångskostnaderna, eventuella psykiska påfrestningar, invecklade och långdragna förfaranden samt bristande information om vilka möjligheter till prövning som finns att tillgå.
- B. Om en grupp av medborgare har drabbats av samma överträdelse utgör kanske inte individuella stämningsansökningar ett effektivt sätt att sätta stopp för olagliga metoder eller få ersättning, särskilt om den enskilda förlusten är liten i jämförelse med rättegångskostnaderna.
- C. Enligt den särskilda Eurobarometerundersökningen ”European Union Citizens and Access to Justice” från oktober 2004, som handlar om EU-medborgarnas tillgång till rättslig prövning och genomfördes i EU-15, skulle en av fem konsumenter inte gå till domstol med tvister för anspråk under 1 000 euro och varannan konsument skulle inte göra det för anspråk under 200 euro.
- D. I undersökningen ”Flash Eurobarometer” om konsumenternas inställning till gränsöverskridande handel och konsumentskydd från mars 2011 uppger hela 79 procent av tillfrågade EU-konsumenter att de skulle vara mer benägna att ta strid för sina

rättigheter i domstol om de kunde delta i en grupptalan, eftersom detta skulle vara fördelaktigt i fråga om kostnader och effektivitet.

- E. I vissa medlemsstater anses inte de befintliga instrument som utformats på EU-nivå för konsumenternas prövningsmöjligheter och genomdrivande av deras rättigheter allmänt sett ha gett tillfredsställande resultat, eller också är mekanismerna inte tillräckligt välkända, vilket leder till en begränsad användning av dem.
- F. Offentliga verkställighetsåtgärder kan användas för att stoppa överträdelser och fastställa böter, men de ger inte i sig konsumenterna möjlighet att få ersättning för skada som de lidit.
- G. Sexton medlemsstater har hittills infört mekanismer för kollektiv prövning i sina rättssystem, med avsevärda skillnader i fråga om tillämpningsområde, processuella särdrag (rättslig ställning, kategorier av drabbade, typ av förfarande: ”opt-in”, dvs. anmälan av deltagande, kontra ”opt-out”, dvs. automatisk anslutning tills man aktivt utträder; finansiering eller den roll som alternativa tvistlösningsmekanismer spelar vid sidan av domstolsprövning) samt effektivitet, vilket skapar ett veritabelt juridiskt lapptäcke på EU-nivå.
- H. Att slå samman anspråk i ett enda förfarande för en grupptalan, eller att låta en representativ enhet eller organisation föra fram ett sådant anspråk i allmänhetens intresse, skulle kunna förenkla processen och minska kostnaderna för alla inblandade parter.
- I. Ett system med kollektiv prövning skulle vara användbart för att komplettera det individuella rättskyddet, men det kan inte ersätta det.
- J. Integreringen av EU:s marknad, och den därav följande ökningen av gränsöverskridande verksamhet, belyser behovet av en konsekvent, EU-omfattande strategi för hanteringen av de fall då konsumenter inte får någon ersättning på grund av att de förfaranden för kollektiv prövning av ersättningsanspråk som har införts i flera medlemsstater inte ger utrymme för gränsöverskridande lösningar.

Behovet av en EU-ram

1. Europaparlamentet betonar att svagheterna i den nuvarande ramen för prövning och verkställighet i EU, tillsammans med den bristande informationen, gör att en väsentlig andel av de konsumenter som lidit skada kan komma att avstå från att ta strid för sin rätt till ersättning. Om de olagliga metoderna fortsätter blir dessutom de sammantagna förlusterna för samhället betydande.
2. Därför uppmanar Europaparlamentet kommissionen att stärka och öka effektiviteten i de befintliga instrumenten, som direktiv 98/27/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen och förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen, för att säkerställa lämplig offentlig verkställighet av konsumenters rättigheter i EU. Icke desto mindre framhåller parlamentet att varken direktiv 98/27/EG eller förordning (EG) nr 2006/2004 ger konsumenterna möjlighet att få ersättning för skador som de lidit.

3. Vidare framhåller Europaparlamentet att förordning (EG) nr 861/2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande, direktiv 2008/52/EG om vissa aspekter på medling på privaträttens område och förordning (EG) nr 805/2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar är utformade för att förbättra tillgången till rättvisa, förenkla gränsöverskridande småmålsrättegångar och minska kostnaderna. Hittills har de dock inte utnyttjats i tillräckligt stor utsträckning, på grund av dålig kännedom om dem. Rättsakterna i fråga handlar emellertid bara om enskilda mål.
4. Europaparlamentet understryker att den rådande situationen inte bara skadar konsumenten, som är den svagare parten i en marknadstransaktion, utan också skapar orättvisa marknadsvillkor för de företag som följer reglerna, på grund av den illojala konkurrensen. Vidare saknar de flesta EU-länder för närvarande ett effektivt rättssystem för utbetalning av ersättning för skador till följd av sådana överträdelser av konkurrenslagstiftningen som drabbat enskilda. Konkurrensmyndigheterna bestraffar brott mot konkurrenslagstiftningen och böterna betalas till staten, medan konsumenter som direkt påverkas av brotten inte får någon ersättning.
5. Europaparlamentet konstaterar med oro att den nuvarande bristfälliga ersättningen utgör en allvarlig lucka i rättssystemet, eftersom denna situation gör det möjligt för näringsidkare att tillskansa sig olagliga vinster.
6. Europaparlamentet framhåller att skillnaderna mellan de befintliga nationella systemen, det oklara rättsläget och avsaknaden av ett konsekvent förhållningssätt till kollektiv prövning på EU-nivå riskerar att försvaga medborgarnas möjlighet att hävda sina rättigheter och leder till en ojämn tillämpning av dessa rättigheter.
7. Europaparlamentet betonar att situationen leder till en betydande diskriminering i fråga om tillgång till rättvisa, vilket skadar den inre marknaden eftersom konsumenter behandlas olika beroende på var de bor.
8. Europaparlamentet konstaterar ingen av de befintliga mekanismerna för kollektiv prövning inom EU har lett till orimliga ekonomiska konsekvenser för de berörda företagen, åtminstone enligt en studie som genomfördes 2008 på uppdrag av GD Hälso- och konsumentfrågor om utvärdering av ändamålsenligheten och effektiviteten i mekanismerna för kollektiv prövning i EU.
9. I samråd har det förts fram att det finns luckor i det gällande regelverket. Därför betonar Europaparlamentet mervärdet av en sammanhållen insats från EU för att inrätta en gemensam ram på området kollektiv prövning, i syfte att behandla bristerna och ineffektiviteten i de befintliga EU-rättsakterna, de stora skillnaderna på nationell nivå, den möjliga vidareutvecklingen och reformer av befintliga nationella system för kollektiv prövning eller införandet av system för kollektiv prövning i medlemsstater som ännu inte har sådana instrument.
10. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen att lägga fram åtgärder, eventuellt inbegripande ett lagstiftningsförslag om inrättande av en sammanhållen, EU-omfattande mekanism för kollektiv prövning på konsumentskyddsområdet, tillämplig i gränsöverskridande fall, på grundval av gemensamma principer och rättssäkerhetsgarantier, inspirerade av EU:s rättstradition och de 27 medlemsstaternas

rättsordningar, och i enlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka fastställs i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen.

11. Ett sådant förslag bör omfatta åtgärder som förbättrar samordningen och utbytet av god praxis mellan medlemsstaterna. Europaparlamentet understryker här att de nationella erfarenheterna på området kollektiv prövning har belyst vilka misstag man bör undvika om man vill åstadkomma en effektiv mekanism för kollektiv prövning på EU-nivå.
12. Europaparlamentet understryker att en sammanhållen EU-insats för att inrätta en gemensam ram på området kollektiv prövning också sporrar av att vissa medlemsstater nu överväger möjligheten att genomföra omfattande reformer av sina system för kollektiv prövning, medan andra överväger att införa sådana system.

Allmänna principer – kraftfulla skyddsåtgärder mot rättegångsmissbruk

13. Europaparlamentet betonar att en EU-strategi för kollektiv prövning inte får skapa ekonomiska incitament för missbruk av sådan prövning. Strategin bör omfatta kraftfulla och effektiva skyddsåtgärder mot oberättigade anspråk och oproportionerliga kostnader för företagen, särskilt i dessa tider av finansoro.
14. Europaparlamentet framhåller att ett tidigt biläggande av tvister genom dialog mellan de berörda parterna starkt måste uppmuntras där så är möjligt, och att rättegång måste ses som en sista utväg. Parlamentet uppmanar företagen att tänka på att det ligger i deras eget intresse att självmant ta initiativ för att ge konsumenterna tillfredsställande ersättning, så att de slipper rättsprocesser. Parlamentet understryker att alternativa tvistlösningsmekanismer kan utgöra en snabbare och billigare lösning för parterna, som ett komplement till domstolsprövning. Alternativ tvistlösning och domstolsprövning utesluter inte varandra. Parlamentet konstaterar emellertid att det för närvarande finns avsevärda – sektorsspecifika och geografiska – luckor i de befintliga systemen för alternativ tvistlösning i EU.
15. Europaparlamentet inser behovet att undvika vissa former av missbruk eller bedräglig användning av mekanismer för kollektiv prövning som har förekommit i länder utanför EU, i synnerhet USA med dess system för grupptalan.
16. Europaparlamentet understryker att ett effektivt system för kollektiv prövning bör skapa förutsättningar för rättssäkra, rättvisa och adekvata avgöranden inom rimliga tidsramar, med respekt för alla inblandade parter rättigheter. Parlamentet anser att EU:s strategi för kollektiv prövning bör omfatta möjligheten att överklaga domstolens beslut inom en viss period.
17. Europaparlamentet framhåller att element som gynnar en kultur av processande, såsom straffskadestånd, resultatberoende arvoden, finansiering från tredje part, bristfällig kontroll över representativa enheter med talerätt i domstol, möjlighet för advokater att värva potentiella offer och krav på utlämning av handlingar för framläggande av bevis – utan att det påverkar de befogenheter som domstolar och nationella myndigheter har enligt nationell lagstiftning – inte är förenliga med europeisk rättstradition och bör förbjudas. Parlamentet betonar att alla nödvändiga åtgärder bör vidtas för att stävja forum shopping.

18. Europaparlamentet framhåller att EU:s strategi för kollektiv prövning måste bygga på opt-in-principen, där de drabbade är tydligt identifierade och deltar i förfarandet endast om de uttryckligen anmält att de önskar detta, så att eventuellt missbruk av systemet undviks. De befintliga nationella systemen måste respekteras i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram ett system där alla potentiellt inblandade konsumenter får relevant information, där varje grupp talan blir mer representativ och där EU-medborgarna garanteras en enkel, ekonomiskt överkomlig och verklig tillgång till rättvisa, så att man undviker ett överdrivet processande och att samma brott i onödan blir föremål för mer än en enskild talan eller grupptalan.
19. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta effektiva mekanismer som garanterar att så många som möjligt av dem som drabbats informeras och blir medvetna om sina rättigheter och skyldigheter, särskilt om de är bosatta i flera olika medlemsstater, samtidigt som man förhindrar att berörda parter anseende lider skada på ett otillbörligt sätt, så att principen om oskuldspresumtion strikt respekteras.
20. För att den kollektiva prövningens effektivitet ska säkerställas och eventuellt missbruk undvikas bör EU-strategin för kollektiv prövning bara omfatta organisationstalan som väcks av godkända enheter på nationell nivå (myndigheter av typen ombudsmän eller konsumentorganisationer). Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i samråd med medlemsstaterna fastställa en gemensam uppsättning kriterier som konsumentorganisationer måste uppfylla för att få föra talan i domstol. De behöriga nationella myndigheterna bör ha ansvaret för att kontrollera att konsumentorganisationerna uppfyller dessa kriterier.
21. Europaparlamentet betonar att den representativa enheten (en myndighet eller godkänd konsumentorganisation) vid gränsöverskridande tvister bör kunna företräda drabbade från andra medlemsstater som har anslutit sig till en grupptalan, i vilken medlemsstat som helst.

Domstolens roll och vikten av information

22. Europaparlamentet hävdar att domstolen spelar en nyckelroll, eftersom den avgör om ett anspråk är tillåtligt och om käranden är representativ, för att se till att endast berättigade anspråk tas upp och för att göra en god avvägning mellan att förhindra rättegångsmissbruk och värna rätten till en verklig tillgång till rättslig prövning för såväl allmänhet som företag i EU.
23. Europaparlamentet anser att domstolen också bör se till att ersättningen fördelas rättvist och kontrollera att finansieringsarrangemangen är rättvisa. Parlamentet framhåller att domstolens kontrollmekanismer och krav på proportionalitet kan skydda svarandena mot missbruk av systemet.
24. Europaparlamentet framhåller att principen om att förloraren betalar, enligt vilken den förlorande parten ska stå för rättegångskostnaderna, måste respekteras, så att en situation med utbredda ooberättigade anspråk kan undvikas i en EU-omfattande mekanism för kollektiv prövning. Samtidigt måste domaren ha rätt att efter eget gottfinnande besluta om en minskning av de domstolsavgifter som den förlorande parten ska betala, och staten måste ha rätt att erbjuda rättshjälp, i enlighet med nationell lagstiftning och med respekt

för subsidiaritetsprincipen.

25. Europaparlamentet betonar att information om kollektiv prövning spelar en viktig roll för att förfarandet ska bli tillgängligt och verkningsfullt, eftersom konsumenterna behöver få reda på om någon annan har drabbats av samma olagliga metoder som de själva och att det har väckts en grupptalan, även om det skett i en annan medlemsstat. Parlamentet framhåller den nyckelroll som konsumentorganisationer och nätverket för europeiska konsumentcentrum (ECC-Net) kan spela för att sprida information till så många som möjligt, särskilt de mest sårbara konsumenterna.
26. Europaparlamentet föreslår att man, för att förenkla samarbetet mellan de enheter som är behöriga att väcka grupptalan, särskilt i gränsöverskridande fall, bör skapa ett EU-omfattande internetbaserat register över inledda och pågående mål. Parlamentet understryker att en sådan gemensam ”EU-ingång” skulle fungera som ett användbart verktyg för behöriga enheter som planerar att väcka grupptalan i domstol och som ett sätt för dem att ta reda på om en liknande talan har väckts i en annan medlemsstat. Parlamentet betonar hur viktigt det är att utbyta bästa praxis och att utnyttja bästa tillgängliga teknik för att underlätta informationsutbyte samt anmälning och kategorisering av mål.

Finansiering av kollektiv prövning

27. Europaparlamentet anser att medlemsstaterna, för att möjliggöra kollektiv prövning i praktiken, bör se till att adekvata finansieringsmekanismer görs tillgängliga i enlighet med nationella arrangemang. Sådana mekanismer bör utformas så att de å ena sidan inte uppmuntrar till ogrundade anspråk och å andra sidan förhindrar att medborgare går miste om möjligheten till rättslig prövning för att de inte har råd att väcka talan.
28. Europaparlamentet inser att vissa representativa enheter kanske inte kommer att kunna väcka grupptalan och att endast ett mycket begränsat antal mål kan komma att tas upp, på grund av resursbrister. Därför uppmanas kommissionen att noga se över möjligheten att inrätta en europeisk fond som finansieras med en andel av de böter som utdöms mot företag som bryter mot EU:s konkurrenslagstiftning. En sådan fond skulle kunna användas för att täcka kostnaderna för en gränsöverskridande grupptalan med en europeisk dimension, under förutsättning att den representativa enheten kan visa att medlen kommer att användas för detta ändamål. Parlamentet understryker att detta alternativ skulle tillföra extra resurser i kampen mot bedrägerier, men även vara en rättvis metod för att finansiera en grupptalan som väcks av konsumenter, eftersom delar av bötesbeloppet indirekt skulle återlämnas till de drabbade. Ersättningarna får under inga omständigheter användas för att finansiera förfaranden för kollektiv prövning, eftersom endast den skada som kärandena faktiskt lidit får ersättas. Slutligen framhåller parlamentet att finansiering från tredje part måste undvikas så att man förebygger missbruk och uppkomsten av en ”marknad för processande”.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	6.10.2011
Slutomröstning: resultat	+ : 30 - : 2 0 : 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Adam Bielan, Lara Comi, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Iliana Ivanova, Edvard Kožušník, Kurt Lechner, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Marielle Gallo, Anna Hedh, Constance Le Grip, Emma McClarkin, Sylvana Rapti, Oreste Rossi, Wim van de Camp
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Alexander Alvaro, Monika Hohlmeier, Axel Voss, Pablo Zalba Bidegain

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	20.12.2011
Slutomröstning: resultat	+: 21 -: 0 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Diana Wallis, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Jan Philipp Albrecht, Jean-Marie Cavada, Luis de Grandes Pascual, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger